

POROZUMIENIE BURMISTRZÓW

Europejska inicjatywa angażująca miasta i gminy
w działania na rzecz ochrony klimatu

Co to jest Porozumienie Burmistrzów?

Porozumienie Burmistrzów jest ambitną inicjatywą Komisji Europejskiej angażującą władze lokalne w działania na rzecz ochrony klimatu.

Porozumienie ma pomóc władzom lokalnym w walce ze zmianami klimatycznymi, przyczyniając się jednocześnie do poprawy jakości życia mieszkańców i tworzenia nowych miejsc pracy.

Wśród miejscowości, które już zdecydowały się przystąpić do Porozumienia, są zarówno małe wioski, jak i europejskie stolice.

Zobowiązania Sygnatariuszy Porozumienia:

Przekroczenie celów unijnej polityki klimatyczno-energetycznej poprzez **zmniejszenie emisji CO₂ na swoim terenie o ponad 20% do 2020 roku.**

Sporządzenie **inwentaryzacji emisji CO₂** stanowiącej podstawę planowania działań na rzecz zrównoważonej energii.

Opracowanie i przyjęcie **Planu Działania na rzecz Zrównoważonej Energii (SEAP)** w ciągu roku od dnia podpisania Porozumienia.

Sporządzanie co najmniej raz na dwa lata **sprawozdań z wdrażania SEAP.**

Organizacja **Dni Porozumienia Miast** lub **Dni Energii** promujących racjonalne wykorzystanie energii wśród mieszkańców.

Dzielenie się doświadczeniami i fachową wiedzą z innymi jednostkami samorządu terytorialnego.

Kto może przystąpić do Porozumienia Burmistrzów?

Porozumienie Burmistrzów jest otwarte dla **wszystkich władz lokalnych wybranych w demokratycznych wyborach**, niezależnie od ich rozmiaru oraz stopnia realizacji lokalnej polityki energetycznej.

Do kiedy można przystąpić do Porozumienia?

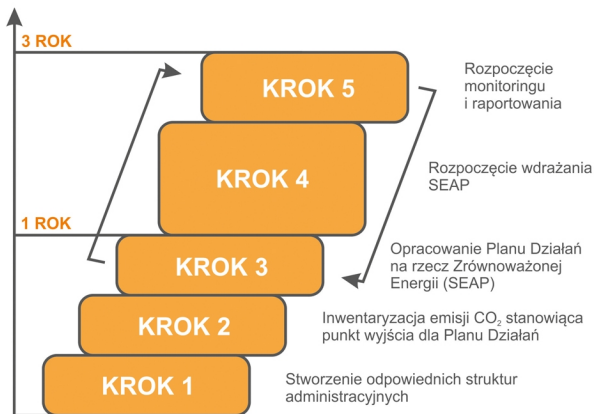
Władze lokalne mogą przystąpić do Porozumienia Burmistrzów **w dowolnej chwili**, nie ma ograniczenia czasowego! **Uroczyste ceremonie podpisania Porozumienia** mają miejsce raz w roku w Brukseli, w siedzibie Parlamentu Europejskiego.

Jak przystąpić do Porozumienia?

Procedura przystąpienia do Porozumienia Burmistrzów:

1. Inicjatywa „Porozumienie Burmistrzów” zostaje przedstawiona Radzie Miasta lub Gminy lub innemu równorzędnemu organowi decyzyjnemu.
2. Rada Miasta lub Gminy formalnie podejmuje decyzję o przystąpieniu do Porozumienia Burmistrzów (uchwała) i upoważnia burmistrza, prezydenta, wójta lub innego przedstawiciela Rady do podpisania formularza przystąpienia (*adhesion form*), dostępnego w języku polskim na stronie:
http://www.eumayors.eu/library/documents_en.htm
3. Przedstawiciel Miasta lub Gminy informuje o decyzji Rady Komisję Europejską wysyłając wiadomość wraz z elektroniczną wersją uchwały i formularza przystąpienia za pośrednictwem strony:
http://www.eumayors.eu/contacts/join_com_en.htm
4. Przedstawiciel Miasta lub Gminy otrzymuje pocztą elektroniczną potwierdzenie wraz z informacjami o następnych wymaganych działaniach.

Jak krok po kroku osiągnąć cele **Porozumienia Burmistrzów?**

Źródło: U.Janssen

Bazowa inwentaryzacja emisji

Inwentaryzacja emisji stanowi punkt wyjścia do opracowania Planu Działań na rzecz Zrównoważonej Energii (SEAP). W efekcie jej przeprowadzenia władze lokalne uzyskują dane na temat zużycia energii na terenie miasta/gminy w roku bazowym, na podstawie których wyznaczony zostaje **cel redukcyjny w Mg**, którego osiągnięcie pozwoli władzom lokalnym zrealizować główny cel Porozumienia, jakim jest **ograniczenie emisji CO₂ o ponad 20% do 2020 roku**.

Wytyczne dotyczące sporządzania bazowej inwentaryzacji emisji:

Wybór roku bazowego: rekomendowany jest rok 1990, ale można również wybrać dowolny rok późniejszy.

Wybór podejścia: możliwe są 2 podejścia:

- *terytorialne* – wyznaczenie wielkości emisji CO₂ wyłącznie na podstawie wielkości zużycia energii finalnej na terenie miasta lub gminy;
- *ocena cyklu życia (LCA)* – wyznaczenie wielkości emisji CO₂ z uwzględnieniem wszystkich etapów cyklu życia energii, obejmującego jej produkcję, dystrybucję i konsumpcję.

Wybór przedmiotu inwentaryzacji: obowiązkiem sygnatariuszy Porozumienia jest objęcie inwentaryzacją emisji dwutlenku węgla (CO₂). Jeżeli jednak władze lokalne mają takie możliwości, mogą inwentaryzacją objąć także inne gazy cieplarniane.

Podział na sektory: inwentaryzacją emisji powinny zostać objęte różne sektory funkcjonujące na terenie miasta czy gminy, tj. sektor komunalny (obiekty komunalne, oświetlenie publiczne), sektor transportu, mieszkalnictwo prywatne, obiekty użytkowo-usługowe, przemysł. Jednakże ze względu na relatywnie małą możliwość oddziaływania władz lokalnych na sektor przemysłu, Komisja Europejska dopuszcza jego wyłączenie z inwentaryzacji emisji.

Plan Działań na rzecz Zrównoważonej Energii

Plan Działań na rzecz Zrównoważonej Energii (SEAP) wyznacza cele w zakresie redukcji emisji CO₂ i definiuje konkretne działania, które władze lokalne podejmą, aby osiągnąć te cele do 2020 roku.

Plan Działań na rzecz Zrównoważonej Energii musi zostać zatwierdzony przez Radę Miasta lub Gminy i w ciągu roku od dnia przystąpienia do Porozumienia przesłany do Biura Porozumienia Burmistrzów.

Plan Działań na rzecz Zrównoważonej Energii powinien obejmować cały obszar geograficzny zarządzany przez władze lokalne oraz zawierać działania dotyczące różnych sektorów (sektor komunalny, oświetlenie publiczne, transport, gospodarstwa domowe itp.).

Władze lokalne powinny zapewnić zasoby kadrowe i finansowe niezbędne do realizacji działań przewidzianych w Planie. By im to ułatwić Komisja Europejska zapewnia mechanizmy finansowe, takie jak: ELENA, IEE, EFRR, inicjatywy Jessica i Jaspers czy Instrument Finansowania Inwestycji Komunalnych.

W pracy nad Planem powinna w jak najszerszym stopniu zostać zaangażowana społeczność lokalna.

Co najmniej raz na 2 lata władze lokalne powinny sporządzać sprawozdania z realizacji Planu i przysyłać je do Biura Porozumienia Burmistrzów.

Dni Energii i Dni Porozumienia Miast

Jednym ze zobowiązań Sygnatariuszy Porozumienia jest coroczna organizacja **Dni Energii** lub **Dni Porozumienia Miast**. Imprezy te dają władzom lokalnym możliwość umocnienia więzi ze społecznością lokalną i włączenie jej w realizację lokalnej polityki klimatyczno-energetycznej.

Dni Energii i Dni Porozumienia Miast powinny być dla wszystkich doskonałą zabawą i jednocześnie uczyć, jak wykorzystywać energię w sposób racjonalny!

Co zyska twoje miasto przystępując do Porozumienia Burmistrzów?

- Wsparcie w realizacji celów Porozumienia ze strony unijnych instytucji, Biura Porozumienia Burmistrzów oraz Struktur Wspierających
- Dostęp do źródeł finansowania przeznaczonych dla Sygnatariuszy Porozumienia
- Możliwość wymiany doświadczeń z innymi europejskimi miastami i gminami, stawiającymi czoła podobnym wyzwaniom
- Stworzenie lub wzmocnienie dynamiki redukcji emisji CO₂ na swoim terenie
- Promocję miasta jako pioniera w dziedzinie ochrony klimatu na terenie całej Europy
- Ograniczenie wydatków na energię
- Poprawę jakości środowiska lokalnego
- Podniesienie komfortu życia mieszkańców

„Programy ochrony klimatu, realizowane również w ramach „Porozumienia Burmistrzów”, mają dwa zasadnicze cele, których wdrożenie będzie odczuwalne przez każdą gminę i każdego z nas: poprawę efektywności energetycznej i bezpieczeństwa energetyczne. Jeżeli możemy to robić wspólnie w ramach europejskich projektów, korzystając z doświadczeń bardziej zaawansowanych miast, to nie tracimy ani chwili - tym bardziej, że szanse na finansowe wsparcie będą tylko w najbliższych latach. Bielsko-Biała uczestniczy w tej europejskiej inicjatywie od samego początku i mogę z całą odpowiedzialnością powiedzieć, że warto: tak ze względu na efekty ekonomiczne, jak i promocyjne.”

Zbigniew Michniewski
Zastępca Prezydenta Bielska-Białej

„Podejmując działania na rzecz ochrony środowiska w naszych małych ojczyznach walczymy o poprawę sytuacji na całym świecie. Warto zdać sobie sprawę, że każdy, nawet najmniejszy, zrobiony przez nas krok jest ważny. Przystąpienie do Porozumienia daje nam siłę wielu gmin, stowarzyszeń a przede wszystkim mieszkańców.”

Roman Ptak
Burmistrz Miasta i Gminy Niepolomice

„Zdecydowaliśmy się przystąpić do Porozumienia Burmistrzów, choć jesteśmy bardzo małą gminą. Położenie wśród mazurskich jezior i lasów zobowiązuje nas do ograniczania emisji gazów cieplarnianych i ochrony środowiska naturalnego, jako że walory przyrodnicze są jedyną szansą na rozwój gminy.”

Ewa Jurkowska-Kawalko
Wójt Gminy Stare Juchy

„Redukcja emisji gazów cieplarnianych deklarowana w związku z inicjatywą Porozumienie Burmistrzów to nie tylko potrzeba działań o zasięgu globalnym, ale również możliwość uzyskania korzyści lokalnych.

Chcielibyśmy, by otaczało nas czyste, wolne od szkodliwych i uciążliwych substancji powietrze; a podróżując po mieście chcemy korzystać z szybkiego, cichego i bezpiecznego transportu.

A zatem aktywny udział Miasta we wdrażaniu postanowień Porozumienia Burmistrzów pozwoli na to, ażeby Warszawa rozwijała się w sposób zrównoważony i stawała się miejscem przyjaznym każdemu z nas.”

Jacek Wojciechowicz
Zastępca Prezydenta m. st. Warszawy

W jaki sposób Komisja Europejska wspiera Sygnatariuszy Porozumienia?

Komisja Europejska wspiera Sygnatariuszy Porozumienia poprzez:

- **Biuro Porozumienia Burmistrzów** odpowiedzialne za promocję inicjatywy, koordynację działań związanych z jej realizacją oraz pomoc Sygnatariuszom Porozumienia;
- **stronę internetową** służącą promocji Porozumienia oraz dzieleniu się doświadczeniami i osiągnięciami;
- **narzędzia i metodologie** (poradniki, szablony itp.) mające ułatwić sporządzenie bazowej inwentaryzacji emisji oraz Planu Działań na rzecz Zrównoważonej Energii;
- **mechanizmy finansowe**, które pomagają władzom lokalnym dotrzymać zobowiązań podjętych w ramach Porozumienia Burmistrzów (w tym: ELENA, IEE, EFRR, inicjatywy Jessica i Jaspers, Instrument Finansowania Inwestycji Komunalnych);
- **wydarzenia** mające służyć promocji Sygnatariuszy Porozumienia na szczeblu europejskim;
- **sieć Struktur Wspierających**, pomagających miastom i gminom wywiązać się ze zobowiązań wynikających z przystąpienia do Porozumienia.

Stowarzyszenie Gmin Polska Sieć „Energie Cités” jako Struktura Wspierająca Porozumienie Burmistrzów

Struktury Wspierające są to organy administracji publicznej albo sieci władz lokalnych lub regionalnych, które pomagają Komisji Europejskiej we wdrażaniu Porozumienia Burmistrzów. Ich zadaniem jest wspieranie miast-sygnatariuszy w realizacji zobowiązań wynikających z podpisania Porozumienia oraz pośredniczenie w kontaktach pomiędzy Sygnatariuszami a Biurem Porozumienia Burmistrzów. Dzięki Struktutom Wspierającym inicjatywa ta jest dostępna także dla mniejszych miejscowości.

24 kwietnia 2009 roku **Stowarzyszenie Gmin Polska Sieć „Energie Cités”** zostało pierwszą w Polsce Strukturą Wspierającą Porozumienie Burmistrzów, podpisując umowę z Dyrekcją Generalną ds. Energii i Transportu Komisji Europejskiej.

Stowarzyszenie jako Struktura Wspierająca:

- pomaga w wypełnianiu formalności związanych z przystąpieniem do Porozumienia;
- dzieli się wiedzą i doświadczeniem w zakresie sporządzania inwentaryzacji emisji, opracowania Planów Działania na rzecz Zrównoważonej Energii (SEAP) oraz organizacji Dni Energii;
- pośredniczy w kontaktach pomiędzy Sygnatariuszami a Biurem Porozumienia Burmistrzów;
- promuje Porozumienie Burmistrzów oraz jego Sygnatariuszy;
- pomaga w szukaniu źródeł finansowania działań.

Przyłącz się do Porozumienia Burmistrzów!

Więcej informacji:
www.eumayors.eu
www.energyformayors.eu
www.pnec.org.pl

Stowarzyszenie Gmin
Polska Sieć „Energie Cités”
31-016 Kraków, ul. Sławkowska 17
tel./faks: +48 12 429 17 93
strona internetowa: www.pnec.org.pl
e-mail: biuro@pnec.org.pl

Broszura została opracowana w ramach projektu „Energy for Mayors” finansowanego z programu Inteligentna Energia dla Europy.

Wyłączna odpowiedzialność za treść niniejszej publikacji spoczywa na jej autorach. Nie wyraża ona opinii Unii Europejskiej, EACI ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie zamieszczonych tu informacji.

